

21. ledna 2024, Poslední neděle po Zjevení Páně

Píseň: 289 *Tebe, Bože, chválíme*

Introit: Můj Bůh vám dá všechno, co potřebujete, podle svého bohatství v slávě v Kristu Ježíši. Našemu Bohu a Otci sláva na věky věků. Amen. (Fp 4,19-20)

Píseň: 640 *Díky*

Modlitba:

Pane Bože,

děkujeme... za toto krásné ráno, za každý nový den... za probuzení z těžkých snů, za uzdravení nemocí i vztahů, za nalezené cesty, za to, když jsme přemohli svou lenost... děkujeme za dostatek – jídla, vody, tepla, bezpečí, za možnosti volby, za svobodu... děkujeme za věci a činnosti, které dávají smysl.

Děkujeme, že můžeme věřit, opřít se o tebe, svěřit ti těžkosti i radosti. Myslíme v tichosti na to, co nás tíží, čeho litujeme... Prosíme, odpusť. Veď nás po dobré cestě. Amen.

Čtení: Mk 8,1-9 (Nasycení 4 tisíců)

Píseň: 717 *Tvá, Pane, láska*

Text: 1Kr 16,29-33. 17,1-7

Kázání: M. Luther: „Na co zavěšíš své srdce, to bude tvůj bůh.“ Tuto větu jsme slyšeli před týdnem v kázání o králi Šalomounovi. Moudrý král Šalomoun začal postupně zavěšovat své srdce na jiné nosníky než na Pána Boha. S říší to šlo z kopce. Hned za Šalomounova následovníka se království rozpadlo na jižní judské a severní Izrael.

Nyní jsme o několik desítek let dále v severním, izraelském království. Na trůn nastoupila dynastie Omrí. 12 let kraluje Omrí, po něm nastoupí Achab. Je vystavěno nové hlavní město – Samari. Z vnějšího pohledu – jak je popisován rozmach říše – vypadá jejich vláda úspěšně, stavební i zahraniční rozkvět, úspěšná sňatková politika.

Je také obnoveno město Jericho. V jeho základech se u zdí domů našly dětské kostřičky – pravděpodobně pozůstatky dětských obětí, které měly zajistit přízeň bohů. V knize Jozue se psalo, že Jericho nemá být znovu vystavěno; kdo to udělá, bude proklet.

V navenek prosperující zemi je něco prohnílého. Je potřeba, aby zazněl hlas proroka... Z ničeho nic se objeví Eliáš Tišbejský.

Král Achab. Pod vlivem manželky, sidónské královny Jezabel, se Achab přikloní k bohu Baalovi, staví mu oltář a svatyni, přináší mu oběti. Baal je bůh plodnosti, dešťodárce, zajišťuje úrodu. Obětmi si ho člověk nakloní a bude se mu dařit, tak věří jeho vyznavači.

Ale nedaří se. „Achabe, jdeš po špatné cestě,“ přijde krále upozornit prorok Eliáš. „Bude sucho. Tvůj bůh Baal ti déšť nedá, to jsem ti přišel vyřídit od Hospodina. Tak si to rozmysli, nazdar.“

Eliáš jde králi Achabovi z cesty. Usadí se u potoka Kerítu, nabírá z něj vodu na pití, chleba a maso mu přinášejí havrani, vždycky ráno a večer. Podobně dostávali Izraelci na poušti manu a křepelky.

Mrchožrouti havrani a krkavci jsou nečistá zvířata. Není to nic moc, že mi bude havran nosit jídlo. Nebo jinak: někdy přijde pomoc odněkud nebo od někoho, odkud bych ji opravdu nečekal.

Neprší a neprší. U královského dvora si zatím asi jídlo i vodu dokážou zajistit, ale země nevzkvétá. Dopad špatného králování (resp. obecněji: nezodpovědného způsobu života bohatých...) pocítí nejdříve ti nejslabší (dokonce i v okolních zemích), samoživitelka ze Sarpety, vdova s chlapcem, už mají poslední zbytek mouky a maličko oleje. Ale k ní se ještě dostaneme....

Kdo je to Eliáš? Píše se o něm Tišbejský, z Gileádu. Polopohan, přistěhovalec. Když budeme číst příběh dál, rozkryjí se před námi jeho zápasy, hledání, nejistota. Pane Bože, jak dál... už nemůžu... proč jsi toto udělal... chci s tím praštit... Opakovaně je Eliáš na dně a opakovaně dostane sílu vstát. Trochu síly pro pár kroků. Pár soust, která přinesou havrani, doušek vody ze dna potoka.

Pak i v potoce Kerít voda dojde. Co dál, Pane Bože, ptá se Eliáš?

Jdi do Sarepty u Sidónu, postará se o tebe jedna vdova.

U Sidónu? Tam odtud je královna Jezábel, copak se někdo v pohanské zemi bude starat o proroka z Izraele? A navíc vdova? pomyslí si Elijáš. Ty jsou nejchudší z nejchudších. Možná ale právě ti nejchudší se umí rozdělit i s cizincem nebo umí dělat zázraky s málem.

Elijáš přijde do města, uvidí ženu, která sbírá dříví, požádá ji o vodu a kousek chleba.

Poslední, co mám, je trocha mouky a oleje, řekne žena. Upeču z toho chleba pro sebe a svého syna, sníme to a zemřeme. Je sucho, hlad, bída, vždyť to přece vidíš. Ale dám ti taky trochu, i to málo se dá rozdělit.

Děkuji, ženo, na oplátku ti vzkazuji od Pána Boha, že ti mouka ani olej nebudou ubývat.

A stalo se tak.

Jak to? Je to zázrak? Co je to zázrak? Že havran přinese člověku něco k jídlu? Že máme doma najednou co jíst? Že vdova na hranici smrti hladem je ochotna se rozdělit o poslední kus chleba? Co je zázrak? Že se Ježíšovi podařilo několika chleby nasytit tisíce lidí? Nebo to, že přijdu domů a tam je někdo, kdo mi uvařil večeři? Pro někoho to zázrak není, pro někoho ano. Někdo vidí důvod si postěžovat, že toho bylo málo, chleba tvrdý a nenamazaný... někdo žasne a děkuje. Není přebytek, ale najíme se všichni... Zázraky někdy vypadají docela obyčejně.

Příběh pokračuje. Něco se pokazí. Jediný syn naší hodné vdovy onemocní a umírá. Její jediná naděje, zajištění do budoucna.

Elijáši, to bude kvůli tobě, pláče žena... Hledáme viníka, proč se něco hroutí.

Elijáš se neostýchá vzít mrtvého chlapce do náruče, nese jej do pokojíku na půdě a prosí Pána Boha. Prosím, vrať do tohoto dítěte život.

Pán Bůh Elijášovu prosbu vyslyšel, dítě ožilo. Přinesl je dolů k matce.

A žena vyzná: Nyní jsem poznala, že jsi muž Boží. To co, jsi říkal, bylo opravdu od Pána Boha.

Do velkého historického příběhu dynastie izraelských králů je vložen příběh obyčejných lidí. Zaostřeno na maličké. Právě k nim, k té jedné chudé ženě a jejímu synovi, byl poslán prorok, tady se děje víra, naděje a láska, tady se dějí dějiny. Další kapitola je zase o vládcích, boji izraelského krále Achaba a aramejského Ben-hadada.

Zaostřeno na maličké. Podívejte se, jak chudoba dopadá na vdovy a sirotky. Podívejte se, že Hospodin právě o nich ví a jim pošle proroka a pomoc. Syn chudé vdovy v pohanské zemi umírá, ale právě k němu přijde prorok a vyprosí mu od Boha život.

Pane Bože, ty jsi posílal proroky ke králům i vdovám, k velikým i maličkým... Prosíme, mluv do života i nám, proměňuj, obměkčuj, napomínej, konejši. Ty nás znáš, ty víš, co kdo z nás nejvíc potřebuje. Amen.

Píseň: 128 Oči všech se upírají

Ohlášky

Přijetí rodiny Benešových do sboru

Píseň: 769 Jeden Pán, jedna víra

Přímluvná modlitba, Otče náš

Poslání: „Varujme se hubnutí duše. Ztuberkulóznění našeho života, zrezivění své zbožnosti. Věřme, že Bůh nám, vyvedencům z Domu strážní, dá včas po chlebíku a sem tam i po křepelce. Učme se strídmosti, uměřenosti, pěstujme své zdraví a budme – konečně – vděční. Jinak nás sežerou démoni!“ (M. Balabán: Kořeny a květy biblických pojmů)

Oči všech s nadějí vzhlížejí k tobě a ty jim v pravý čas dáváš pokrm, otvíráš svou ruku a ve své přízni sytíš všechno, co žije. (Ž 145,15-16)

Požehnání: Hospodin tě povede neustále, bude tě sytit i v krajinách vyprahlých, zdatnost dodá tvým kostem; budeš jako zahrada zavlažovaná, jako vodní zřídlo, jemuž se vody neztrácejí. (Iz 58,11)

Píseň: 426 Ať chrání nás Bůh